

Warszawa, dnia 27 lutego 2020 r.

Polkomtel Sp. z o.o.

ul. Konstruktorska 4
02-673 Warszawa
tel. +48 22 426 1000
fax +48 22 426 0102
www.plus.pl

**Szanowny Pan
Marcin Cichy
Prezes Urzędu
Komunikacji Elektronicznej
ul. Giełdowa 7/9
01-211 Warszawa**

**STANOWISKO POLKOMTEL SPÓŁKI Z O.O.
w drugim postępowaniu konsultacyjnym dotyczącym aukcji na cztery rezerwacje
częstotliwości z pasma 3,6 GHz.**

W związku z ogłoszeniem w dniu 27 stycznia 2020 r. przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej (dalej: Prezes UKE) drugich konsultacji dotyczących aukcji na cztery rezerwacje częstotliwości z pasma 3,6 GHz, których przedmiotem są przede wszystkim projekty:

- 1) Ogłoszenia o aukcji na cztery rezerwacje częstotliwości z pasma 3,6 GHz;
- 2) Dokumentacji aukcyjnej na cztery rezerwacje częstotliwości z pasma 3,6 GHz;
- 3) rozstrzygnięć decyzji w sprawie rezerwacji częstotliwości, które zostaną wydane po przeprowadzeniu postępowania, o którym mowa w art. 118c ust. 3 i ust. 4 ustawy Prawo telekomunikacyjne,

Polkomtel Spółka z o.o. (dalej „Polkomtel” lub „Spółka”) przedstawia stanowisko odnośnie do konsultowanych projektów dokumentów i warunków planowanej aukcji.

I. Co do podziału pasma podlegającego dystrybucji na bloki 4x80 MHz

Podobnie jak w pierwszych konsultacjach, tak i w obecnych, w ślad za wyrażanymi już w tym zakresie kilkakrotnie uwagami i postulatami izb gospodarczych, a także wystąpieniem czterech Prezesów reprezentujących największe sieci telefonii komórkowej w Polsce, Polkomtel podnosi uwagę zasadniczą, że rozdysponowaniu w aukcji powinien podlegać cały zakres pasma C, tj. od 3,4 GHz do 3,8 GHz, w podziale na 4 bloki częstotliwości po 100 MHz każdy, a nie jak proponuje Prezes UKE, 4 bloki po 80 MHz.

Równocześnie Polkomtel pragnie podkreślić, że z uwagi na stan rozwoju polskiego rynku telekomunikacyjnego i jego silnej konkurencyjności, zaproponowane przez Prezesa UKE w konsultowanych warunkach aukcji ograniczenie liczby możliwych do nabycia w aukcji bloków, do jednego bloku (80 MHz, a w przypadku uznania argumentów Polkomtel - 100MHz), o które może występować jeden podmiot, jest jak najbardziej uzasadnione.

Poniżej przedstawiamy najważniejsze techniczne oraz jakościowo-usługowe argumenty, które uzasadniają powyższe podejście, iż rozdysponowaniu przedmiotowego pasma na potrzeby wdrażania nowej technologii 5G, powinien podlegać cały zakres widma tj. 3,4-3,8 GHz w podziale na bloki o szerokości 100 MHz (tj. bloki 4x100 MHz). W uzasadnieniu, jako najbardziej prawdopodobne do wystąpienia w Polsce, przyjęte zostały scenariusze: 3,6 GHz 5G SA (Stand Alone) i 3,6 GHz 5G NSA (Non-stand Alone), z wykorzystaniem LTE 1800.

1. Pojemność łącza w dół (DL) nie zmienia się liniowo, i jest aż o 30% większa dla scenariusza 100 MHz 5G NR (New Radio) + 20 MHz LTE1800, niż dla scenariusza 80 MHz 5G NR + 20 MHz LTE1800. Różnica ta jest jeszcze większa w przypadku budowy sieci 5G w wariacie Stand Alone 5G, i wynosi wtedy aż 43% więcej pojemności DL dla 100 MHz NR SA vs 80 MHz NR SA. Zmiany pojemności będą miały bezpośredni wpływ na liczbę użytkowników, którą będzie w stanie obsłużyć dana komórka. Należy również pamiętać, że budowa sieci w scenariuszu SA będzie wariantem finalnie implementowanym, dlatego też już teraz należy zadbać o to w ramach warunków aukcji, aby jego realizacja następowała w Polsce w sposób efektywny.
2. Wykorzystanie bloku o szerokości 100 MHz pozwala również na poprawę tzw. *user experience* użytkowników sieci 5G oraz na bardziej efektywne planowanie sieci. Zakładając docelową przepływność na łączu w górę (UL) na poziomie 10 Mbps na granicy komórki, przepływność łącza do użytkownika będzie wynosić 260 Mbps w przypadku wariantu 100 MHz 5G NR + 20 MHz LTE1800 i jedynie 214 Mbps dla wariantu 80 MHz 5G NR + 20 MHz LTE1800. Dla wariantu Stand Alone, przy zachowaniu docelowej przepływności łącza w dół na tym samym poziomie (10 Mbps), wartości DL wynoszą odpowiednio 230 Mbps dla 100 MHz i 180 Mbps dla 80 MHz.
3. Ciągły blok 100 MHz w systemie 5G NR przekłada się na 273 PRB (Physical Resource Block). W przypadku kanału o szerokości 80 MHz jest to 217 PRB. Ilość PRB to parametr, który obrazuje bezpośrednio pojemność danej komórki. Kanał o szerokości 80 MHz zapewni więc jedynie 79% pojemności komórki dysponującej kanałem o szerokości 100 MHz.
4. Wykorzystanie zasobu częstotliwości jest bardziej efektywne przy bloku o szerokości 100 MHz niż przy blokach mniejszych. Wielkość niewykorzystanego fragmentu bloku jest odwrotnie proporcjonalna do jego wielkości – przy bloku 100 MHz utrata wynosi 1,72 MHz co oznacza, że wykorzystanie pasma osiąga 98,3%, zaś przy bloku 80 MHz utrata wynosi 1,88 MHz, a tym samym wykorzystanie pasma jest niższe i wynosi 97,7%. Są to wartości istotne dla Organu Regulacyjnego z punktu widzenia efektywności wykorzystania pasma. Ponadto Kluczowa wydaje się ocena i korzyści z punktu widzenia użytkownika a w tym zakresie wartości

i korzyści są znacznie wyższe - mowa o nich w punkcie pierwszym powyżej (aż 43% więcej pojemności DL dla 100 MHz).

Biorąc pod uwagę analizowane w powyższych punktach kluczowe parametry, należy wskazać, że rozdysponowanie pasma w blokach o szerokości 100 MHz niesie za sobą szereg niezaprzeczalnych korzyści, które przekładają się na znacznie lepszą jakość i parametry usług świadczonych w technologii 5G dla odbiorców/klientów, które byłyby wyraźnie zauważalne już w pierwszej fazie budowy sieci w wariantcie NSA i jeszcze bardziej widoczne w docelowym wariantcie SA budowy sieci 5G.

Rozdysponowanie pasma w mniejszych blokach, gorszych jakościowo co wykazano powyżej, oznacza jednocześnie gorsze 5G dla Polski i Polaków. Biorąc pod uwagę światowe trendy i istotne zmiany jakie przyniesie technologia 5G, np. w obszarze związanym z Internetem Rzeczy (IoT), big data, chmury obliczeniowej (cloud), inteligentnych miast itd., takie osłabianie jakości 5G w Polsce jest nieefektywne i nieuzasadnione.

Równocześnie podnosimy, że poza techniczną argumentacją dotyczącą efektywności wykorzystania tych częstotliwości i korzyści dla polskich użytkowników końcowych, konieczne jest również spojrzenie na ilość pasma oraz jakość przygotowanego zasobu z punktu widzenia zaproponowanej przez Prezesa UKE ceny minimalnej, tj. 450 milionów złotych. Cena ta, pomimo iż naszym zdaniem zbyt wysoka, mogłaby być postrzegana jako bardziej uzasadniona, gdyby przyjmować rozdysponowanie 4 bloków po 100MHz. Jednak wobec wprowadzenia terytorialnych wyłączeń dostępności pasma oraz dodatkowego arbitralnego ograniczenia dystrybucji pełnego zasobu 400 MHz (3400-3800 MHz) do 320 MHz (3480-3800 MHz) w blokach 80 MHz i idącej za tym niepewności regulacyjnej, istotnie ograniczającej możliwość rzetelnego planowania biznesowego w przewidywalnej perspektywie finansowej, zaproponowana przez Prezesa UKE cena wywoławcza nie znajduje uzasadnienia. Ponadto należy wziąć pod uwagę, że wysoka cena za jaką przedsiębiorcy muszą nabyć pasmo, na ogół niekorzystnie wpływa na swobodę i szybkość inwestowania w infrastrukturę i usługi. Jeżeli nadrzędną korzyścią i celem Organów Regulacyjnych Państwa jest doprowadzenie do jak najszybszego oferowania usług w technologii 5G w kraju, to proces i warunki dystrybucji pasma powinny skupiać się na jak najmniejszych obciążeniach finansowych oraz zachęcaniu przedsiębiorców do inwestowania środków w rozwój infrastruktury opartej o najnowsze technologie i jak najszybszego udostępniania nowoczesnych usług.

Mając zaś na uwadze dotychczasowe warunki i osiągnięte ceny za dystrybucję pasma w Polsce, zwłaszcza w ostatnim okresie, pragniemy wskazać, że utrzymana przez Prezesa UKE cena za blok 80 MHz w pasmie 3,6 GHz jako cena wywoławcza jest znacznie zawyżona, o czym świadczą chociażby ceny dystrybucji pasma 2,6 GHz uzyskane w Polsce w ostatniej aukcji w roku 2015.

Można porównawczo uznać, że rozdysponowywane wówczas w aukcji pasmo 2,6 GHz ma cechy najbardziej zbliżone do obecnie planowanego do dystrybucji pasma C. Jednak pasmo 2,6 GHz jest pasmem niższym, co przekłada się na dodatkowe wartości propagacyjne i wyższe ceny za jego pozyskanie – doświadczenia rynkowe w Europie i na świecie pokazują, że ceny uzyskiwane w procesach dystrybucji

częstotliwości - spadają wraz z wyższymi zakresami pasma. Tym samym podlegające planowanej dystrybucji pasmo 3,6 GHz, jako częstotliwości o niższej wartości, powinno mieć adekwatne odzwierciedlenie w cenie wywoławczej zaproponowanej przez Prezesa UKE w konsultowanych obecnie warunkach aukcji. Należy zatem uwzględnić, że średnia wartość pasma 2,6 GHz w przeliczeniu na bloki 80 MHz (po przeliczeniu cen uzyskanych w aukcji w roku 2015), kształtuje się na poziomie 349 mln zł, przy czym cena wywoławcza dla bloku 10 MHz (2x5MHz) tego pasma wynosiła 25 milionów złotych, czyli była znacznie niższa. Zatem cena wywoławcza dla bloku 80 MHz pasma 3,6 GHz powinna być ustalana na poziomie nie wyższym niż 200 mln zł a dla bloku 100 MHz nie wyższym niż 250 mln zł, zwłaszcza, że weryfikacja rynkowej wartości nastąpi w procesie planowanej aukcji i kwot finalnie zadeklarowanych i wylicytowanych w niej przez uczestników aukcji.

Co warto podkreślić, pomimo wcześniejszych wystąpień operatorów, podnoszących kwestię podziału pasma przeznaczanego do dystrybucji, dotychczas Prezes UKE nie wyjaśnił, jakie jest uzasadnienie (techniczne i jakościowo-usługowe a także regulacyjne) dla podziału pasma na 4x80 MHz, jak również tego, w jaki sposób i dla jakich celów zamierza rozdysponować w przyszłości pozostałą część pasma.

II. Co do innych warunków aukcji

Spółka podnosi następujące wątpliwości i postulaty dotyczące projektu Dokumentacji Aukcyjnej:

1) dot. pojęcia „Inwestycja” oraz warunku udokumentowania inwestycji w wysokości nie niższej niż 1 miliard złotych, w sposób określony w punkcie 2.6 Oferty Wstępnej.

W aktualnej definicji „Inwestycji” zawartej w projekcie Dokumentacji Aukcyjnej Prezes UKE odnosi „inwestycje w infrastrukturę telekomunikacyjną” do uczestnika aukcji lub podmiotów z grupy kapitałowej uczestnika aukcji. W opinii Spółki, pożądane jest, by definicję tę doprecyzować, zastępując odniesienie do „grupy kapitałowej uczestnika aukcji” odniesieniem do „grupy kapitałowej, do której należy uczestnik aukcji”.

Analogicznie, w ramach sposobu potwierdzania spełnienia powyższego warunku uczestnictwa w aukcji, w pkt 2.6. wzoru oferty, pod Tabelą 1, gdzie mowa jest o „wartościach zaewidencjonowanych w księgach rachunkowych uczestnika aukcji lub podmiotów z grupy kapitałowej uczestnika aukcji”, odniesienie do „grupy kapitałowej uczestnika aukcji” należy zastąpić odniesieniem do „grupy kapitałowej, do której należy uczestnik aukcji”.

W proponowanym powyżej przez Polkomtel brzmieniu, wymóg ten jednoznacznie odnosi się do uczestnika aukcji lub każdego podmiotu z grupy kapitałowej, do której ów uczestnik należy, a nie – jak w poddanej konsultacjom treści, która może rodzić wątpliwość, że dotyczy tylko uczestnika aukcji lub podmiotu kontrolowanego przez uczestnika aukcji w ramach grupy kapitałowej (co wydaje się niezamierzonym przez Prezesa UKE zawężeniem).

2) dot. punktu 2.3.10 oraz 4.1.2.4 lit. h), tj. minimalnego zasobu częstotliwości wymaganego do wzięcia udziału w aukcji.

Analogicznie jak w powyższych punktach, Spółka postuluje, aby odniesienie do „grupy kapitałowej uczestnika aukcji” zastąpić odniesieniem do „grupy kapitałowej, do której należy uczestnik aukcji”.

Uzasadnienie jest analogiczne do wskazanego w pkt 1) powyżej. W proponowanym powyżej przez Polkomtel brzmieniu, wymóg ten jednoznacznie odnosi się do uczestnika aukcji lub każdego podmiotu z grupy kapitałowej, do której ów uczestnik należy, a nie – jak w poddanej konsultacjom treści, która może rodzić wątpliwość, że dotyczy tylko uczestnika aukcji lub podmiotu kontrolowanego przez uczestnika aukcji w ramach grupy kapitałowej (co wydaje się niezamierzonym przez Prezesa UKE zawężeniem).

3) Wątpliwości, co do mechanizmu ustalania wysokości depozytu.

Mimo częściowego uwzględnienia uwagi Polkomtel zgłoszonej do poprzedniej wersji Dokumentacji, poprzez wskazanie w przykładzie „pierwszego ogłoszenia konieczności wniesienia depozytu”, wciąż pozostaje wątpliwość dotycząca użytego w punkcie 6.17.2 projektu Dokumentacji sformułowania: „Komisja ogłasza konieczność wniesienia depozytu co 7 dni aukcyjnych”. Przyjęte w przykładzie założenie, iż pierwsze wezwanie będzie w siódmym dniu aukcyjnym, jest tylko jednym z możliwych (i jak wynika z istoty przykładu – jedynie przykładowym), a przykład nie precyzuje, kiedy może nastąpić pierwsze wezwanie. Bez jednoznacznego wskazania, którego dnia aukcji ma nastąpić pierwsze wezwanie, można równie dobrze przykładowo przyjąć, że powinny one nastąpić 8, 15 i 22 dnia aukcyjnego.

Spółka postuluje więc, aby określić, że pierwsze ogłoszenie konieczności wniesienia depozytu następowało będzie w 7 dniu aukcyjnym, oraz aby wysokość depozytu określić z uwzględnieniem wpłaconego wcześniej wadium. Aby spełnić ten postulat, konieczne byłoby przyjęcie dla parametru N do wzoru na liczenie depozytu - sumy kwoty wpłaconego depozytu oraz wadium.

4) Zdarzenia losowe wpływające na skład osób reprezentujących uczestnika aukcji.

Polkomtel podnosi także, że w Dokumentacji Aukcyjnej należy wprowadzić tryb uzupełniania lub zmiany osób reprezentujących uczestnika aukcji, w sytuacjach wyjątkowych (np. zdarzenia losowe).

5) Nadmiarowość niektórych informacji dot. grupy kapitałowej.

W zakresie WZORU OFERTY, w punktach 2.4. i 2.5 Polkomtel pragnie podnieść, że nadmiarowe jest domaganie się podania informacji na temat całej struktury i schematu graficznego grupy kapitałowej. W ich miejsce powinno być wystarczające adekwatne oświadczenie uczestnika aukcji o składaniu oferty jako jedynym podmiot w grupie oraz udokumentowanie powiązań kapitałowych niezbędnych do wykazania posiadania częstotliwości czy nakładów inwestycyjnych.

6) Dopuszczalny termin dokonywania sprostowań z uwzględnieniem dni wolnych.

Odnosząc się do punktów 2.5.1. i 2.5.5., Polkomtel podnosi, iż może zaistnieć sytuacja, w której pomiędzy sprostowaniem omyłki, a terminem składania wniosków o wyjaśnienie Dokumentacji aukcyjnej upłyną zaledwie 2 dni i mogą to być dni wolne od pracy, co uniemożliwiłoby uczestnikom aukcji zgłoszenie próśb o wyjaśnienie Dokumentacji po takim sprostowaniu. Polkomtel proponuje, aby Prezes UKE mógł dokonywać sprostowań nie później niż 40 dni przed upływem terminu złożenia ofert wstępnych.

III. Co do potrzeby zapewnienia wykorzystywania częstotliwości na podstawie wpisu do rejestru urządzeń

Polkomtel pragnie także ponownie podnieść nieuwzględnioną uwagę z pierwszych konsultacji, że w projekcie decyzji rezerwacyjnej Prezes UKE nie przewidział możliwości wykorzystywania częstotliwości na podstawie wpisu do rejestru urządzeń radiowych, a jedynie na podstawie pozwoleń radiowych. W opinii Spółki, brak wprowadzenia możliwości wpisu do rejestru urządzeń radiowych będzie istotnym utrudnieniem, które nie jest uzasadnione, zwłaszcza w świetle wyraźnej treści przepisów ustawy Prawo telekomunikacyjne przewidujących pracę urządzeń radiowych na podstawie wpisu do rejestru, jak również realizowanej już na tej podstawie przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych praktyki w innych zakresach częstotliwości wykorzystywanych w służbie ruchomej, a także przedstawionego w załączniku nr 3 projektu warunków wykorzystywania częstotliwości. Prowadzić to będzie do niepotrzebnych opóźnień w rozwoju sieci piątej generacji w Polsce, tworząc zbędne bariery administracyjne i dodatkowe koszty.

Tryb wpisu do rejestru należy przewidzieć w decyzjach rezerwacyjnych bez względu na stan negocjacji porozumień koordynacyjnych ustalających warunki wykorzystywania częstotliwości w obszarach przygranicznych. Możliwość uzyskiwania wpisu do rejestru należy zastosować w obszarze całego kraju za wyjątkiem obszarów przygranicznych sąsiadujących z krajami z którymi nie zawarte zostały jeszcze porozumienia. W takiej sytuacji należy ustalić warunki ochronne dla terenów granicznych, na których lokalizacja urządzeń radiowych wymagałaby pozwoleń radiowych.

W załączniku nr 3 określającym warunki wykorzystywania częstotliwości, w pierwszym punkcie 9 „warunki współistnienia między sąsiadującymi sieciami” (następującym bezpośrednio po punkcie 8), zbędny jest dopisek *„jeżeli uzgodnienia dokonane przez polską administrację łączności z administracjami innych krajów dopuszczają taką możliwość”*. Regulacja ta jest nadmiarowa, bowiem w zupełności wystarczające są pozostałe dwa warunki wskazane w tym punkcie, tj.: 1) uzgodnienie przez sąsiadujących operatorów oraz 2) zatwierdzenie uzgodnień przez zainteresowane administracje.

Równocześnie wskazujemy, że kolejny punkt „9” o nazwie „Załącznik do warunków wykorzystywania częstotliwości dla zakresu 3480-3800MHz” powinien otrzymać numer 10.

POLKOMTEL Sp. z o.o.

Pełnomocnik

Mirosław Śmiałek